

Kristendommen og vår tid.

Av ANDERS WYLLER.

Ronald Fangen: Kristen-
dommen og vår tid. GNF.

Ronald Fangen må i sannhet ha funnet sitt faste punkt. Fra å være sammensatt til det flokete, rotløs nesten til det utflytende, er han gjennom sin kristendom blitt sikker på sig selv og på verden. Iallfall er han det i den boken han gir ut nu: „Kristendommen og vår tid”. Den forteller om meget. Men først og fremst om et „i en streng ild utbrent jeg” for å bruke Wergelands ord om sig selv.

„Kristendommen og vår tid” er fylt av den personligste av opplevelser. Men samtidig er den frigjort fra det personlig bundne, fra den personlige forfengeligheit, fra tom arroganse, fra ærgjerrighet på egne vegne, fra maktlyst og selvrettferd i en grad som er usedvanlig i et kampskrift. For et kampskrift er Fangens nye bok.

Det heter ofte og kan hende med rette særlig når det gjelder protestantisk kristendom at den vender sig fra livet, fra „verden”, at den frigjør sig ved å la hånt om de problemer som må kjempes ut på denne jord. Og vender den sig stundom om for å betrakte det „verdslige”, kan man mer enn én gang ha grunn til å tvile på om den har forstått noe som helst. Det hele blir for enkelt, for selvfølgelig, nesten likegyldig.

Denne innvending kan vi ikke reise mot Fangen og hans bok. Han både ser og stiller denne verdens problemer. Han ser dem i og for sig og i forhold til sin personlige kristendom. Og når vi lytter alvorlig til hans eget alvor, skyldes det kanskje nettopp dette at han har mer enn „oplevet” en frigjørende sannhet, han har lest og tenkt mere, han vet mere enn de fleste om vår tid. Derfor blir

Ronald Fangen.

hans gjennomgåelse av „nasjonalsosialismen” og „den internasjonale klassekamp” så fylt av mening og perspektiv, hans kritikk av „demokrati og humanisme” blir dyp og selverkjennende, egger også stundom til fruktbar motsigelse, og hans forklaring av „kristendommens vei” blir uten svada selv der hvor den ikke uten videre overbeviser.

Jeg har nevnt navnene på de fire hovedkapitler i „Kristendommen og vår tid”. De er ikke bare vesentlige i boken, men navn på grunnleggende realiteter i hvert menneskeliv idag. Vi støter på dem hvor vi går, vi slutter oss til den ene og mot den annen, vi slites mellom tvil og tro og vår uvidenhet er like stor som vår uro. Da virker det sterkt å møte en mann som ut fra et bestemt utgangspunkt — det kristne — har kunnet ta endelig stilling til alt hvad verden eier av „realiteter”, ikke en lettkjøpt og overfladisk stilling, men en dyrt vunnet og verget.

Fangen forkaster — selvfølgelig — både nasjonalsosialismen og kommunismen og med den riktige begrunnelse at de er „fremmede guder”, religioner som dyrker en nasjonalgud, en klassegud hvis vesen er hovmod og hat mot „de utenfor enheten” og hvis midler er vold, forfølgelse og utslettelse av dem som står disse guder i mot. Han forkaster også demokrati og humanisme løsrevet fra kristendommen. Det er konsekvent, men kan hende for konsekvent. Det er sant at demokrati og humanisme ikke kan stilles op som tilstrekkelige „livssyn”, de er — særlig „demokratiet” — uttrykk for livssyn. Men dette livssynet selv kan være av forskjellig natur, religiøst eller ikke, kristent eller ikke. Det er bare hvor det overhode ikke finnes, at vi kan si begrepet om demokrati og humanisme uten videre henger i luften. Nu er det naturlig, ja nødvendig at Fangen ut fra sin tro mener det kristne grunnlag er det eneste som helt ut holder. Men hvis menneskets strid for det gode allerede i denne verden overhode skal tillegges noen verdi — det finnes visst kristne som frakjenner den enhver betydning — da skulde en tro menneskenes handlinger måtte kunne slå bro selv over forskjellig tro. Treet skal kjennes på sine frukter. Nu er det en kjensgjerning at det finnes ikke-kristne „frukter” så like de

(Forts. side 9)